

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2

88. ÅRGANG

31. JANUAR

1 9 7 6

*En katolsk
mening
om saken*

Side 22

**Fransk oppgjør med
blåøyd kristen marxisme**

Side 26

Statskirke - Norsk Kirke - Katolsk Kirke

(Annen artikkel)

En katolsk mening om saken

Fransk oppgjør med blåøyd kristen marxisme

«Dere elendige, for hvem Kristus er en forløper for Marx! For hvem arvesynden er et «gammelt tabu», unntagen selvfølgelig når man kaller den kapitalisme!» Slik overfuser den franske katolske forfatter Maurice Clavel «kristne marxister».

«Den kristne åpenbaring utelukker enhver kristen filosofi, ja enhver filosofi overhodet,» erklærer Clavel i boken «Min tro», som kom i 1975, ti år etter forfatterens omvendelse. «Dersom Gud personlig har gjort seg den møye å åpenbare seg for menneskene, er det fordi de ikke kunne lære ham å kjenne på annen måte...» Alle forsøk på å uttrykke den kristne tro i filosofiske begreper eller systemer, er en forargelse for Clavel, enten det gjelder de største som Thomas og Bonaventura, eller våre dager små profeter som han kaller snyltere og lakeier for ateistiske tenkere. «Det eneste de kristne har å gjøre for å utbre kristendommen, er å leve som Kristus,» mener han. «De kan for eksempel vekke nysgjerrigheten hos de andre og uroe dem ved en uforklarlig glede. Den eneste mulige vei er den vei Frans av Assisi fulgte. Alt annet er forfengelig eller hovmot — den store synd.»

Maurice Clavel har likevel sine læremestere: Kant, Kierkegaard og Pascal. Og det merkes at han har grundige filosofiske studier bak seg, som

det merkes at hans tro inneholdes og uttrykkes i den kristne trosbekjennelse. Men Clavel er ingen kjedelig filosof eller tråkig dogmatiker. Han er kjent for å si det han vil — som han vil. Det er blitt sagt at «Min tro» ikke er en bok, men en vulkan, og det er visst at her syder, freser og gnistrer det. Vi skal gjengi et utbrudd der han lar det regne ild og svovel over de kristne som etter hans mening har et blåøyd syn på marxismen:

«Disse berømmelige «samtalene» mellom kristne og marxister forekommer meg virkelig henrivende, på grunn av de sistes frekke hykleri og de førstes fromme hvisking, så lykkelige over å få lov til å overleve enda litt. Men min latter er uglad. Dette kapitlet er skrevet for å få disse evig bedratte til endelig en gang å begripe at ateismen hos Marx, eller snarere hans totale og eksistensielle hat til Gud, ikke bare er en del av hans kommunisme, en tilfeldighet eller et resultat av den, men at det er dens opphav og mål, ja, dens dypeste, egentlige årsak. Det er fra Gud, Gud selv, Marx fremfor alt, overalt, til syvende og sist vil befri oss.

Jeg husker jeg en gang var med på å grunnlegge en venstreorientert avis, «Libération», sammen med en gruppe marxister, enige, modige, begeistrede. Men de sluttet snart å elske hverandre. Etter noen måneder

hadde de gjort ende på det hele. En av dem undret: «Skulle det ikke være en virus i marxismen som gjør oss alle til politi og formyndere for hverandre?» Naive ord kanskje, men de minner om Proudhons brev til den unge Marx: «Kjære herr Marx, jeg setter Dem meget høyt, men Deres ideer får meg til å frykte for menneskenes frihet.» Om det skulle trenge, gir dette meg visshet om at marxismens redselsfulle forbrytelser overalt i verden der den har makten, ikke skyldes noen enkelt marxist, heller ikke sabotører og forrædere, og enda mindre avvikelser eller avvikelser fra avvikelser, de skyldes Læren. Det Proudhon forutså, kunne man vente seg. «Sosialismen forbereder seg i stillhet på å herske ved terror,» sa Nietzsche.

Hvorfor er det slik? Av to grunner.

For det første: Marxismen tilintetgjør ikke bare eiendomsretten, men også Staten og Retten. Ja, Staten og Retten — ikke bare en stat og en rett. Marxismen streber mot ødeleggelse av alt, og det merker man under uroligheter. En sosialistisk stat og en sosialistisk rett er umulige begreper, i virkeligheten er de uformelige uhyrer — det viser Solsjenit-syns studie over de sovjetiske lover.

For det annet, og det er det viktigste: Den marxistiske metafysikk har menneskets medfødte uskyld som utgangspunkt og den gjenvunne uskyld som endepunkt. Under et

Maurice Clavel

sosialistisk regime må derfor nødvendigvis den minste synder bli et ufattelig uhyre, den svake en farlig forræder, og hvis det er ti forskjellige meninger om den rette oppførsel — noe som i og for seg er utenkelig — så er de ni sataniske, og den tiende blir det snart. Og forræderne, uhyrene og satansyngelen må behandles som det, med et raseri som er desto mer uhemmet som det er forundret. Siden enhver er «det opprinnelige menneske som har gjenfunnet sitt sanne vesen», må jo den som forårsaker ubehag være vanartet. Alle er blitt politi og politi for alle i det jordiske paradiset. Alle er bødler, med nær sagt guddommelig god samvittighet, bødler for de andre og for deres skygge.

Hvorfor har man aldri sagt det, hvorfor nekter man å begripe at dette jordiske helvete ubønnhørlig følger av læresetningen om menneskets uskyld? At det ikke finnes noen tilgivelse fordi det ikke finnes noen synd? La oss ikke lenger forbauses. Gulag-arkipelets 40 milliner døde — for ikke å snakke om pinslene — er ganske enkelt innebygget i marxismens logikk. Den eneste bremse på systemet er til syvende og sist de styrendes skrekk for selv å bli ofre.

Når det gjelder de kristne, så har jeg nettopp fått høre at man har greid å danne en gruppe av «kristne marxister». Endelig — «samtalene» er avskaffet, unødvendige. Nå kan de selv ramse opp både spørsmål og svar. Stakkar, de er så redde for å være de siste kristne at de blir de siste marxister. Det kommer alltid til å finnes en Kirkens fortropp som avløser Verdens baktropp idet den fordufter. Som motstandskjempere etter krigens slutt oppdager de Marx når det er dødt, proletaren når han er blitt borger, klassekampen når den er blitt et påskudd for fem-seks forskjellige grupper i samfunnet. Dere elendige, for hvem Kristus er en forløper for Marx! For hvem arvesynden er et «gammelt tabu», unntagen selvfølgelig når man kaller den kapitalisme.

Dere elendige, for hvem Kristus er kommet for å tilintetgjøre sin Far og ikke for å gjenreise sine brødre! Elendige, som sin Far og ikke for å gjenreise sine brødre! Elendige, som finner deres metafysikk i tidskriftene. Avgudsdyrkere av mennesket Kristus, overtroiske ateister, gjenstand for hån fra de ekte! Men hvordan kan dere unngå å se, for å bruke deres eget sprog, at ingenting er mer frigjørende, hva sier jeg, skyldfjernende, enn vår gode gamle Synd, nettopp fordi den er fra først av.

Å, om dere bare kunne tenke, selv om dere ikke tror! Da ville dere forstå at denne arvesynden er den rene gullbarre. For det første kan den ikke uroe de vantro, som alle er skyldfrie. Hvorfor? Fordi den blir åpenbart av nåden. Og den uroer knapt de troende, oss, mine brødre, for nåden åpenbarer den ved tilgivelsen. Hvorfra jeg vet dette? Fra den udødelige samtale mellom Kristus og Pascal: «Hvis du kjente dine synder, ville du miste motet! — Da kommer jeg altså til å miste motet, Herre! — Nei, for de blir åpenbart for deg etter hvert som de blir tilgitt...» Men dere vil kanskje ikke ha noen tilgivelse! Har dere aldri kjent til

vanskelighetene med å elske, med å være rettferdig? Er dere aldri ille til mote? Har dere aldri korsfestet Kristus på nytt i dere selv? Å, jeg ville så gjerne få dere til å innrømme at dere synder! De gamle åndelige lærere krever ikke annet av dere enn at dere skal elske Gud og erkjenne at dere er mennesker.. Det er lite! Men elsker dere Gud? Og dette menneske, som vi i fellesskap vil frigjøre, trenger det ikke å bli litt fornyet — uten selvbehag?

Jeg vil fortelle dere en riktig moderne historie:

En ung mann kommer til en psykoanalytiker. Han kjenner det som han har en klemme rundt halsen som truer med å kvele ham. Det er så vidt han kan snakke...

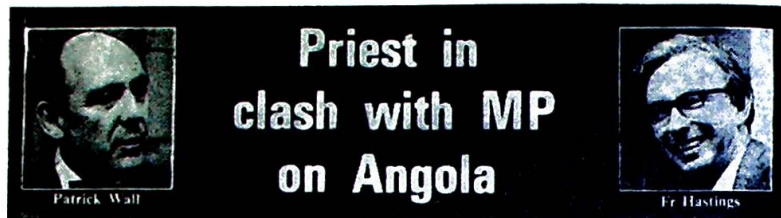
Han har nettopp fått sin forlovede til å slå opp, for hennes sjalusi plaget ham. Kan hende hadde han ikke trodd hun ville reise, men det var godt å bli kvitt henne. Han har raskt funnet en annen, og det var et godt bytte. Han er vakker. Han kan få ti for én... Men hva kommer disse kvelningsfornebbene av? Tydeligvis av at han elsket sin forlovede, og bare henne... Etter noen minutter innrømmer han det. Han gråter og gråter, og kvelningsfornebbene forsvinner. Kuren er over... Denne historien er sann.

Visste han at han elsket denne piken mer enn alle de andre? Ja og nei. Av hovmot ville han ikke lenger vite det, og hadde greid å glemme det... Fortrengning? Sikkert — det er selve forklaringen. Hans fortrengte kjærlighet var blitt ubevisst. Men hovmotet som fortrengte den, hadde alltid vært det...

Forstår dere nå arvesynden? Det er en enkel hemmelighet og, som dere skal se, ikke så tyngende.

Å vende seg bort fra Gud når man kjenner ham, det er ikke mulig. For da skjer ett av to: Enten vender man seg ikke fra ham, eller man gjør det ut fra et absolutt og rent hat, og det er noe helt annet enn synd.

(Forts. neste s.)

PÅ SIDE 32 i dette nummer gjengir vi i nyhetsspalten Fra Katolsk Presse opplysninger om et sammenstøt i London-avisen The Times' spalter om krigen i Angola.

Motstandere:

Den katolske presten Adrian Hastings og en katolsk legmann, parlamentmedlem Patrick Wall.

Se altså nyhetsspalten idag.

Fransk
oppgjør
med
blåøyd
marxisme...

(Forts. fra forrige side.)

Å vende seg fra Gud uten å kjenne ham, uten å ha ant ham, det betyr ingenting.

Sannheten er at vi ikke vil kjenne ham. Et ukjent hovmot gjør ham ukjent for oss. Og denne fortrenningen er ikke noe som hender oss en vakker dag i løpet av vårt menneskeliv. Den er vår skjebne som mennesker. Eller, enda bedre, våre kår som mennesker er en følge av den, og vår ånd, og verden, og en viss disharmoni mellom de to. Vår tanke flykter ikke fra Gud, den er selve denne flukt. Og ingen søker Gud, bare Gud søker etter oss. Dere kjenner fortsettelsen hvis dere tror: Denne søken er nåden.

Er ikke det en vakker historie? Om dere bare innrømmer for dere selv at dere elsker, ender den i lykk-salighet. Og det er dette dere anser for et gammelt tabu og skaffer av veien til fordel for den uskyld som fører til Gulag-arkipelet!»

K. G. J.

Vil
De
høre
en
katolsk
mening?

REDAKSJONELT:

SEK

Det har kommet et viktig dokument fra Troskongregasjonen i Rom, et dokument som er offentliggjort etter at paven har godkjent det. Det kalles «Erklæring om enkelte spørsmål i seksualetikken» og gir Kirkens syn anno 1976 på blant annet forekteskapelige forbindelser, homoseksualitet og masturbasjon. Bladet ST. OLAV vil i neste nummer forsøke å bringe fyldige utdrag av dette.

Vi vil imidlertid gjerne allerede nå si et par ord om innholdet som er atskillig mer balansert enn de første dystre notiser i dagspressen tydet på. Det er ikke snakk om fordømmelser og en ensidig markering av gamle moralske standpunkter. Når det gjelder homoseksualitet, bygger erklæringen på de nyeste videnskapelige forskningsresultater. Men med de homoseksuelle som med andre understre-

UNKF's leirer 1976

PASKELEIR for årets konfirmanter på Mariaholm 12.—18. april. — Kontingent kr. 240,—.

JUNIOR I på Mariaholm 4.—11. juli.
Alder: 10—11 år.
Kontingent: kr. 270,—.

JUNIOR II på Mariaholm 11.—21. juli.
Alder 12—13 år.
Kontingent: Kr. 365,—.

Pater Otto J. Hanssen

I siste nummer av St. Olav leste vi meldingen om pater Otto Hanssens plutselige bortgang. Han var toogseksti år gammel. Fredag 16. januar ble holdt rekviemmesse for ham i en fullsatt St. Pauls kirke i Bergen, hvor biskop Gran konselebrerte med sytten prester fra inn- og utland.

Begravelsen fant sted på Møllendahl kirkegård.

Det var pater Hanssens uttrykkelige ønske at det hverken skulle tales eller skrives til minne om ham.

På vegne av fransiskanerne rettes herved en hjertelig takk til St. Pauls menighet i Bergen hvor pater Hanssen var sogneprest, og til alle andre som har vist oppmerksomhet ved hans bortgang. Han hvile i fred.

Arno Gerritsma o.f.m.

SUALETIKK

kes såvidt vi skjønner et viktig prinsipp: Kirken peker uten omsvøp på det som etter dens mening er galt og et brudd på menneskenaturen. Men den sier samtidig at man må være meget forsiktig med å dømme enkeltpersoner.

«Førekteskapelige forbindelser, homoseksualitet og masturbasjon er objektive onder,» heter det i dokumentet som også støtter seg til tidligere læremessige uttalelser, for eksempel

fra pave Leo IX og fra pave Pius XII.

Et sitat fra avsnittet om homoseksualitet: «De homoseksuelle må møtes med forståelse og hjelpes i håp om at de skal kunne løse sine personlige vanskeligheter og sin manglende evne til å passe inn i samfunnet. Deres ansvar og skyld må bedømmes med klokskap og forsiktighet.»

RED.

TENLEIR på Seletun/Bergen 5.—15. august.

Alder 15—17 år.

Kontingent kr. 330,—.

TENLEIR på Stella Maria/Mandal 5.—15. august.

Alder 14—15 år.

Kontingent: Kr. 330,—.

NORDISK LEIR på Øm/Danmark 28.juli—7. august.

Alder: over 17 år.

Emnet: «Demokrati og diktatur i samfunnet og kirken?»

NORSK-TYSK LEIR — et arrangement med tysk ungdom fra Essen.

Alder: ungdom som har fylt 18 år, vanlig ungdomskolekunnskaper i tysk forutsettes.

Tid: 20.—27. juli — rundreise Oslo — Flåm — Bergen — Sogn — Valdres — Mariaholm.

27. juli—7. august leir på Mariaholm.

Emne: «Ung katolikk i dag» v/pater Arno OFM og p. Dahl OP.

En
kloun

Det er fabelaktig mange ting å ergre seg over en råkald vintermorgen.

Ting man simpelthen må ergre seg over.

Postkassen er stappet full av reklameforslag som jeg knurrende krøller sammen og bærer rett i søppelkassen. De vet, alle de lappene om hvor man kan kjøpe leverpostei på utsalg, forslag om å prøve en festligere avis og om å kjøpe alle tiders stuemøbler på et lager i en helt annen kommune.

Jeg hater slike ideer. Særlig i dette været.

Derefter kan jeg dra til byen og skjære tenner fordi byens huseiere dyrker soppaktige og livsfarlige is-bobler på sine fortau — mens politiet ser på. Man må anta at de ser på i hvert fall, noe annet gjør de ikke.

Skulle tro det fantes en hemmelig avtale mellom politimesteren og legevaktstjefen.

Eller jeg kan komme hjem og sette meg til rette for å se lørdagens tippeskamp — og få se i to minutter til det blir feil i overføringen av bilder og min skjerm består av rutete målnett og gyngende tribuner.

Og enda kan man underveis ha støtt på en gammel kjenning (dessverre) som roper: «Bevares, hvor grå du er i trynet, da.»

Hva gjør man i disse situasjonene?

Mulighetene er ikke mange, men de er prøvet inntil kjedsommelighet. Man sier noe man ikke burde si, man ønsker seg til et sydligere land, man slår av apparatet, man klager til vaktmesteren. Man hilser ikke lenger på gamle kjenninger.

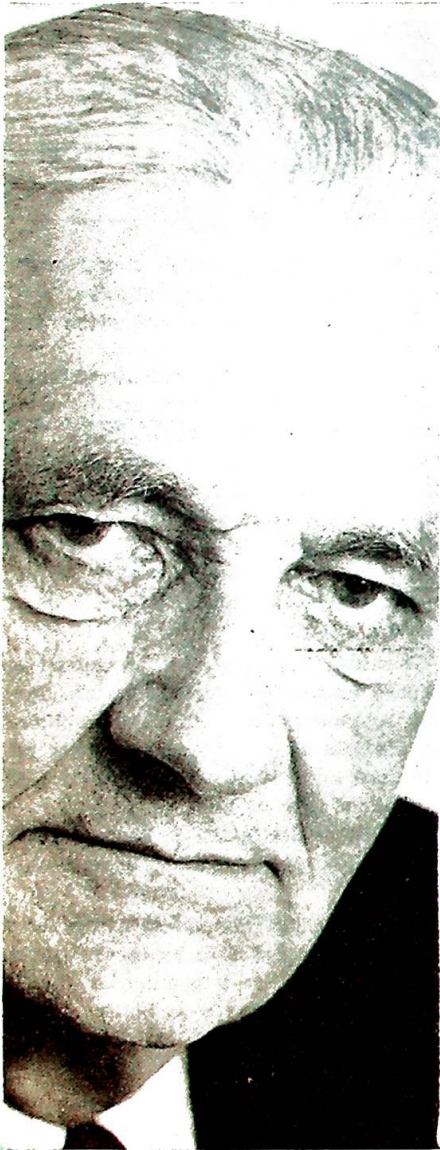
Jovisst.

Men inne i seg undres man over hvor tynt fernisset av godhet og toleranse og alt det der egentlig er i vintermørket.

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

FINN THORN:

STATSKIRKE - NORSK KIRKE - KATOLSK KIRKE

(Annen artikkel)

den evighetsverdet som bestemmende norm for folkets liv. Også det vergeløse foster i mors liv ble gitt livets rett. Dette kristne livssyn er blitt stående urokket, inntil det nå trues med sammenbrudd.

Samtidig med at året 1975 har innledet denne alvorlige svekkelse av folkets kristne livsholdning, markerer det også innledningen til et skille mellom kirke og samfunn. Gjennom 900 år av vår kristne historie har der i Norge vært en nær forbindelse mellom kirke og stat. Ved innførelsen av den lutherske reformasjon gikk denne forbindelse over til å bli en underordning av kirken under statens styre. Biskopene og prestene ble statsembetsmenn, utnevnt i kongelig statsråd. I navnet ble kongen «den høyeste biskop», med ansvar for ordningen av det kristne liv i kirke og folk. I en sekularisert stat, der regjeringen så langt fra ser det som sin første oppgave å fremme kirkens og kristendommens sak i folket, blir denne statskirkeordning stadig mer problematisk. I dag er den inne i en krise, der en biskop endog har bedt seg fritatt fra å være statens embetsmann. Hvordan den videre utvikling vil gå er det i dag ikke lett å si noe bestemt om, men det er ikke utenkelig, som antydnet i en tidligere ar-

tikkel, at de indre motsetninger i Den norske kirke kan føre til en ytre splittelse i nye kirkedannelser.

I en tid da kampen for å bevare de kristne åndsverdier i vårt folk synes å tilspisse seg, ville en slik kirkelig splittelse stille norske kristne innen alle kirker og samfunn overfor en ny og alvorlig åndelig situasjon. Det er selve kristendommens troverdighet som blir satt på prøve, ved at den kristne tro viser seg å splitte i stedet for å samle. Likevel er det godt mulig at Den norske kirkes overgang fra statskirke til en selvstendig folkekirke, eller dens oppløsning i nye lutherske frikirker, ikke blir den dårligste løsning av den aktuelle kirkelige situasjon. Det vil stille en norsk folkekirke, eller nye frikirker, på like fot med de andre kirker og samfunn her hjemme, og dermed vil de alle bare ha sin egen indre religiøse kraft å støtte seg til. Det vil da vise seg hvilken kirke som på den mest virksomme måte forkynner den kristne tro i det sekulariserte norske samfunn. Samtidig vil denne nye situasjon gi spørsmålet om enheten mellom de kristne, det økumeniske problem, en ganske annen og presserende betydning her hjemme, enn hittil har vært tilfelle. I stedet for å

Året 1975 vil gå over i historien som det tidsskille da Norges Storting innledet et brudd med det kristne verdigrunnlag i det norske folk, ved å frata det ufødte menneskeliv tilstrekkelig rettsbeskyttelse. Ethvert nytt menneskeliv er en Guds skapning, bestemt for et evig liv. I strid med dette blir det nå godtatt, at når visse indikasjoner tyder på at dette ufødte menneskes jordiske tilværelse kan bli byrdefull, eller at dets fødsel kan bli til skade for morens sosiale velferd, kan dets liv avbrytes. På denne måte å gjøre timelig velferd alene til målestokk for menneskenes liv, er en hedensk tankegang som nå er blitt sanksjonert som lov i det norske folk. Da den kristne kirke kom til Norge, satte

En katolsk mening om saken

være et fjernt problem på det internasjonale plan, som i liten grad har interessert det jevne norske kristenfolk, vil det bli et dypt alvorlig spørsmål blant norske kristne. Hvis vi opplever de kirkelige splittelser som truer, blir det umulig ikke å ta stilling til spørsmålet om hvordan den kristne tro fører til slike resultater.

Spørsmålet som allerede nå melder seg med stadig større styrke er jo dette: Hvordan kan det ha seg at nettopp forkynnelse av Guds ord som høyeste og samlende autoritet i kirken, fører til splittelse av de kristne, og ikke til den enhet som er et av Guds ords mest inntrengende oppfordringer til de troende, ja — ifølge Jesu egne ord — selve det ytre tegn på den kristne tros sannhet? Kan grunnen være at det er selve forståelsen av Guds ords autoritet som har vært mangelfull? Å gå nærmere inn på dette ville her føre for langt, det kan bare antydes — slik det ble påpekt i forrige artikkel — at feilen har vært å likestille Guds ord med Bibelbokens ord. Guds ord er ikke primært en bok — Bibelen — men en person, Kristus selv, og han lever ikke i en bok, men i sin Kirke, og bare innenfor denne kirke, «Sannhetens støtte og grunnvoll» — som Skriften selv forkynner det — blir Bibelen det levende Guds ord. Det var, som nevnt, Luthers skjebnesvangre feil, at han løsrev Bibelen fra dens organiske sammenheng med Kirken. Det er ikke — hele den etterfølgende kristne splittelse, og krisen i Den norske kirke i dag, viser det — prinsippet «Skriften alene» — sola scriptura — som er den rette regel for kristen tro og lære, men «Ordet

alene» — solum verbum — og dette Guds ord, som er budskapet om Kristus, det menneskeverdne Guds ord, inneholdes i Bibelen og forkynnes av Kirken. Bibel-krisen og Kirke-krisen, som er to sider av samme sak, blir ikke løst i Norge før Guds ord alene, i betydningen Kristus alene, og uløselig knyttet til Kristi legeme, som er Kirken, blir godtatt som den sanne grunnvoll for kristen tro og kristent liv. Og bare på denne grunn kan kristen enhet bli en realitet såvel ute som her hjemme. Det var på *Kirkens grunn* at Den norske kirke stilte seg da den under krigen ble en fri folkekirke, skilt fra staten. Er det intet håp om at dette vil kunne skje en gang til?

Hvordan skal vi norske katolikker stille oss til den utvikling som er igang, der et skille mellom kirke og stat kan føre til at Den norske kirke eller flere norske frikirker, får samme kirkelige status som Den katolske kirke? Vi må selvsagt vise forståelse for de problemer Den norske kirke står overfor, og vi må med oppmerksomhet følge en utvikling som kan få konsekvenser også for Den katolske kirkes stilling som forkynner av det kristne budskap i Norge. Det kan se ut som en tanke, selv om det er et rent tilfelle, at det nettopp i denne situasjon er kommet en katolsk redegjørelse for Den katolske kirkes stilling og oppgave i dagens Norge, et «Brev om forkynnelse». (Katolikk i dagens Norge. Et brev om forkynnelse. St. Olav Forlag). I dette viktige Brev — utarbeidet, sammen med biskopen, av en gruppe katolikker — blir det på en uhyre interessant og instruktiv måte gjort rede for hva Den katolske kirke i dag, etter Det 2. Vatikankonsil, står for. Det gledelige er — og det er dette som ser ut som en tanke — at Den katolske kirke i dagens kirkelige situasjon er i ferd med å utvikle seg her hjemme til en sann bibelsk, en sann evangelisk og en sann norsk kirke. Det er så meget å glede seg over i dette Brev, at egentlig måtte det siteres i sin helhet. Her skal bare

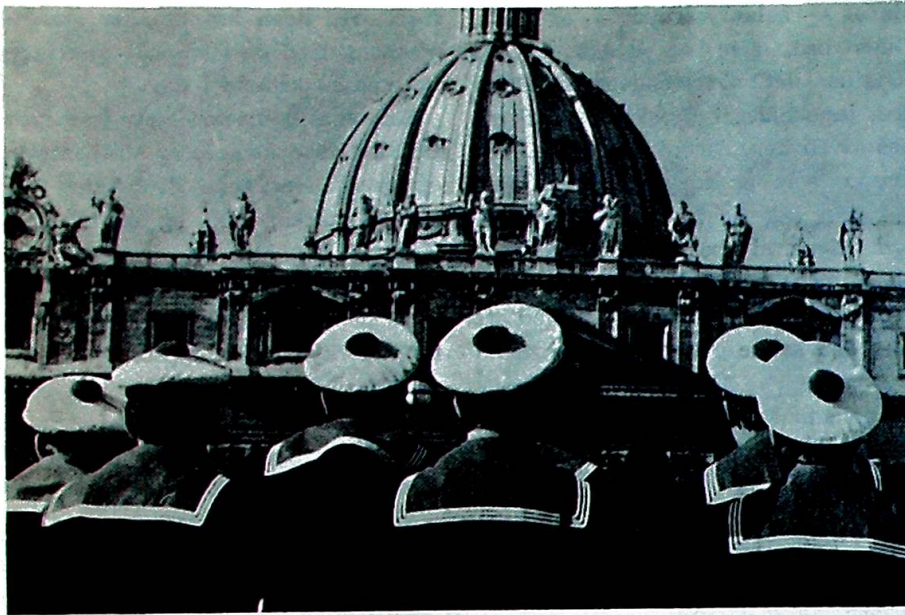
fremheves noen hovedtanker i sammenheng med de spørsmål som opptar norske kristne i dag.

Som enhver kristen kirke har også Den katolske kirke som sin sentrale oppgave å forkynne Evangeliet, det glade budskap fra og om Herren Kristus. Her blir det da fremhevet at Kirken ikke har sitt mål i seg selv, men at den må glemme seg selv for å forkynne den oppstandne Kristus. Bare da har den livets rett med livskraft i seg. En kirke som bare er sentret om seg selv, bare selvbevarende, står stille og stivner. Ved å understreke denne Kirkens rettet mot Kristus «ved hundre prosent å tjene sin Herre og herliggjøre hans navn for menneskene», gjør Brevet felles sak med pave Paul VI, som på Konsilet uttalte: «Kirken har ikke sitt egentlige mål i seg selv, men den vil helt og fullt være av Kristus, i Kristus og for Kristus, for å vareta og utbre det kristne livs sannhet og nåde.»

I forståelsen av selve det evangeliske budskap gjør Brevet hele tiden bruk av sentrale bibelske tanker. Således fremholdes det at Guds kjærlighet alltid forblir et under for oss, fordi han elsket oss da vi «ennå var syndere». Kristus kom først og fremst for å redde syndere fra fortapelse, derfor er løftet om Guds rike ikke begrenset til noe jordisk håp, men dets egentlige navn er frelse. Gjennom sin død på korset i en tjeners skikkelse fridde Kristus menneskene fra syndens og dødens åk, og fører dem til Livet i sitt Rike. Den som da i tro omvender seg til Kristus, opplever at han har mottatt en uendelig nåde. «I Jesus Kristus, korsfestet, men oppstanden, viste Gud oss mennesker «Veien, Sannheten og Livet». Det er det evangelium vi skal forkynne», slår Brevet fast.

Hvem skal så forkynne det kristne budskap? Brevets svar lyder: «Hele kirken står i forkynnelsestegn. Enhver kristen er kalt til apostel. Forkynnelse og apostolat er ikke noe spesialoppdrag for geistlige.» Mange, også katolikker, vil nok finne en slik

(Forts. n. side.)

Travle dager

Dette er de siste bilder fra Vatikanet — og fra Pavens travle arbeidsdag. Til høyre er han omringet av skolebarn, i en audiens talte han til 13 000 piker og gutter. På bildet under omfavner han den gresk-ortodokse patriarken av Chalcedon under en kirkelig høytidelighet. Og til venstre venter franske marinegaster på Petersplassen før de mottas (soldater fra 20 land var i Rom under en pilgrimsferd).

Pater Thorn...

(Forts. fra forrige side.)

erklæring oppsiktsvekkende. Men Brevet gir straks svar på en slik mulig forbauselse: «Det er ingen ny sannhet, i kristendommen er det tvert om den eldste. Men det er en sannhet som har fått fornyet aktualitet.» Og dette er nettopp det gledelige i dette katolske Brev: Det fornyer og gjør dagsaktuelle gamle sannheter. Ikke minst gjelder dette — helt i Det 2. Vatikankonsils ånd — Brevets radikale oppvurdering av hver enkelt kristens delaktighet i «Det alminnelige prestedømme». Dette gir alle kirkens lemmer ansvar for kirkens liv og evangeliets forkynnelse. Vi har vært vant til, fremholdes det i Brevet, å tenke på kirken først og fremst som biskop, presteskap og ordenssøstre. Kirken var hierarkiet, lett synlig, ofte isolert fra resten. Men det er å identifisere hele legemet med bare hodet. Praktisk betyr det at legfolk på en helt annen måte enn før må være aktivt med i alt som angår kirkens liv. Det kan bli avgjørende for Den katolske kirkes fremtid i Norge — også for dens forkynnelse. «Alle har fått sine nådegaver,» sier Paulus — også til å forkynne. Det er ikke bare prestens

(Forts. neste s.)

Pater Thorn ...

(Forts. fra forr. side.)

privilegium. Det er alle kristnes ansvar. Når vi gjennom dåpen ble del av Guds folk, «et kongelig presteskap», fikk enhver av oss i oppdrag «å forkynne storheten hos Ham som har kalt oss fra mørket inn i sitt overveldende lys» (1. Pet. 29). Ved slik å legge vekt på at også legfolk har et prestelig kall, går Den katolske kirke inn for en viktig tradisjon i norsk kirkelighet — legfolkets fulle delaktighet i det kirkelige liv.

Sentralt i dette Brev står også analysen av kristendommens stilling i det norske folk i dag. Nøkternt og realistisk stilles spørsmålet om «Hvor kristent er det norske folk?» Selv om forholdsvis få mennesker regelmessig går til gudstjeneste i Den norske kirke, har de fleste en konserverende holdning til kirken, idet den gir «en høytidsfull ramme om livs- og dødsritualene». I denne forbindelse blir Den norske kirkes liturgi omtalt på en positiv måte: «Dens form svarer på mange måter godt til det norske religiøse tempe-

rament — kjærlighet til en enkel, oppriktig og dypt alvorlig forkyn- nelse, følelse for det vakre og høy- tidelige, en i hovedsaken god norsk liturgisk tradisjon, der hverken li- vets alvor eller omvendelsens nødven- dighet og evangeliets frelsesbudskap, blir fortiet.» Neppe noen gang tid- ligere er det fra katolsk hold blitt gitt uttrykk for en slik anerkjen- nelse av gudstjenestelivet i Den nor- ske kirke. Samtidig blir det ikke fortiet at «det religiøse er stort sett blitt et privatanliggende, og forholds- vis få mennesker har noen felles- skapstilknytning i kristen sammen- heng». Lutherske kristne synes i li- ten utstrekning å verdsette gudstje- nesten i sin egen kirke.

Den katolske kirkes økumeniske engasjement blir selvsagt også under- streket i dette Brev. Enhet mellom de kristne, fremholdes det, betyr ikke ensrettethet, men samspill mellom forskjellige former for egenart. En- het og mangfold må gå sammen. Om Den katolske kirkes forkynnelse av evangeliet sies det, at den deler an- svaret for det med andre kristensam- funn. Skal dens forkynnelse være tro-

verdig og effektiv, må den være villig til å samarbeide med dem, overalt hvor det lar seg gjennomføre. Samti- dig blir det ikke underslått at Den ka- tolske kirke på en særlig måte er seg sitt ansvar bevisst som Kristi kirke: «I det åndelige tomrom som etter hvert oppstår i samfunnet, vil Den katolske kirke forkynne hele Kristi åpenbaring, som den tolker under Åndens veiledning. Det er ikke hovmot, men tvertom som et uttrykk for troskap mot Guds gaver, når den mener at den i spesiell forstand kan kalle seg Kristi kirke, og at den kan formidle det søkende menneske fyl- den av hans nådegaver og hans sann- hetsord.» Det er ut fra erkjennelsen av hva den selv har fått, at den vil dele sin rikdom med andre. Men det forhindrer ikke at «selv om vi som katolske kristne mener at vår kirke ved Kristus har fått adgang til fyl- den av hans sannhet og hans nåde- gaver, finnes det meget vi kan lære av andre troende». Til gjengjeld ut- tales håpet om at andre kristne er villige til å anerkjenne oss katolik- ker som mennesker som oppriktig

(Forts. neste s.)

Pater Thorn ...

(Forts. fra forrige side.)

forsøker å leve som Kristi disipler i lydighet mot evangeliets bud.

Meget annet kunne også fremheves fra dette viktige katolske Brev om forkynnelsen, men dette får være nok til å gi et inntrykk av hvordan Den katolske kirke i dag er i ferd med å finne sin plass i det norske kirke-landskap. Kort sagt — en kirke som eksisterer mindre «ovenfra» og «utenfra» og mer «innenfra» og «nedenfra» — en kirke rotfestet i norsk jord.

● Ramón J. Senders «Sjelemesse» er en av årets bøker på Gyldendal. Den har kommet i forlagets utmerkede Kolon-serie og vil bli nærmere omtalt her i bladet.

Don Quichote

Stein Mehren i kronikkform, det vil si spalte på spalte med tett trykk, gjerne flere dager på rad. Det vil si vanskelige ord og lange, innviklede setninger. Har man likevel mot og utholdenhet nok til å arbeide seg gjennom, så merker man at her er stoff til ettertanke. Stundom slår noe ned i en, så man blir varm og ivrig, men oftest mister man tråden igjen, godt hjulpet av ombrekkerfeil og annen morskap. «Tungetale!» tenker man og bretter avisen sammen. «Total, håpløs forvirring — enten det nå skyldes forfatteren, avisen eller meg.»

Så kommer Stein Mehren i bokform, de samme kronikker, som nå heter essays. Ordene er ikke blitt enklere, setningene ikke kortere, men det er blitt mer luft imellom og omkring. Man får simpelthen plass til å trekke pusten, til å tenke, til å spille med. Det blir mulig å se hva som står der. Følelsen av forvirring forsvinner riktignok ikke helt, heller ikke følelsen av at ordene stundom er for mange, av at det her og der har gått vel fort for seg. Men inntrykket av at dette er vesentlig og viktig stoff, bekreftes også, og etter hvert blir det hele rett og slett spennende. Alt vil man jo ikke skrive under på, og noe kan irritere, men likegyldig er det ikke. Og bare det å finne en bok som ikke blir motstandslost og sporløst igjennom en, er noe å være glad for.

Hva skriver så Stein Mehren om? Nær sagt alt mellom himmel og jord, som har noe med dagens kulturdebatt i vårt land å gjøre: psykologi, menneskebilde, kunst, marxisme, fascisme, demokratisering, kunstpolitikk, kvinnesak, seksuell frigjorthet... Stein Mehren er ikke redd for å gi uttrykk for kjetteriske meninger, for å gå løs på tidens hellige kuer. Tvert imot. Han vil være en ukuelig Don Quichote i utrettelig kamp mot vindmøllene, eller snarere i vindmøllene, «tidens seirende livsfølelse». Det er en forgjeves kamp, derfor seirer han alltid, sier han. Noen hest har han ikke lenger, den har de som er i pakt med tiden, med utviklingen, revet bort under ham. Han har bare sine illusjoner, sine kunstverk.

Hvem er egentlig denne Don Quichote? Det er den frie kunstner, som våger å være ensom, uavhengig av alle

tidens tankemodeller, slagord og klisjeer, av alle ideologier, men tro mot seg selv og sine drømmer, sin rolle som kunstner, ja, mot sitt kall. Det er mulig at hans drømmeritt på fantasien hest ikke forandrer noe som helst, at utviklingen ikke lar seg stoppe. Alle krefter synes jo å arbeide i samme retning, selv de som overfladisk sett skulle motarbeide hverandre.

Kunstnerens oppgave er her ikke å velge side, men å velge selv, sier Mehren. Hans oppgave er å være seg bevisst det som skjer, og tolke det. Det er han som forteller tiden hva den er og tidens mennesker hvem de er.

Mehren klager ikke som Kierkegaard over at tiden er ussel, han kaller den klynkelig. Vi klynker og klynker — over tiden, over systemet, over utviklingen, over volden... Feilen er at vi ikke har noe menneskebilde, annet enn det funksjonsdyktige. Og «med det menneskebildet får vi ikke rare kreftene til å møte fremtiden, til å bygge fremtiden. Hvordan kan vi avvise vold — annet enn med vold. — Vi har glemt at mennesket skader seg selv ved å skade andre. At det menneske som mister sin selvrespekt ingen barrierer i seg selv mot vold har!»

Marxistene har et klart menneskebilde, og de sier det motsatte: «Det menneske som frigjør seg gjennom vold, vinner sin første selvrespekt.» Mot dette må vi gjenreise menneskebildet, sier Mehren. «Hvis vi skal diskutere vold, må vi nå diskutere vår egen vold.

I denne tid hvor selv forbrytelsen mister sitt ansikt, og blir en sosialpsykologisk tilfældighet som tilbakeføres til «systemet, de andre, miljøet» osv., må vi lære oss å føre enhver handling tilbake på oss selv. Bare slik kan vi vinne frihet fra voldens fristelse hos oss selv og andre.

Men det viktigste av alt: Gjenreise, fornye og videreutvikle de begreper som gjør oss istand til å forstå oss selv både i universet og i samfunnet med andre. Uimotsigelig, med drømmens sikkerhet og mytens autoritet må vi reise det nye (som er det evige liv i et nytt språk) på ruinene av det rasjonalistiske menneskebildets nederlag. Hvis ikke vi vil uvegerlig havne i marxismens store moderfang. Klynkende.»

K. G. J.

Stein Mehren:
«EN RYTTER TIL FOTS»
Aschehoug

«Krigen om ringen»

Et av verdens store kristne romanverk er kommet på norsk — og har på en merkelig måte nesten forsvunnet i bokflommen. Det er J. R. R. Tolkiens «Krigen om ringen». (Tre bind, «De sorte rytterne», «De to tårnene» og «Kongen kommer tilbake», alle oversatt av Nils Werenskiold, Tiden norsk forlag). Kanskje omfanget skremmer noen, rundt 1 200 sider er det så sin sak å gi seg i kast med. At det er umulig å presentere boken i en anmeldelse av normal lengde gjør det også vanskelig å bli kjent med den, men la meg allikevel forsøke:

«Krigen om ringen» foregår i et oppdiktet rike, Midgard (det er kart i boken, hvor vi møter hobbitene (en slags nisser), dverger, trollmenn, riser, alver, mennesker og bergtroll foruten enter. (En ent er ca. 14 fot høy, og en blanding av tre og menneske.) En av hobbitene har funnet en magisk ring med en farlig makt, og etter et rådmøte i alvenes høyborg blir man enige om at en liten ekspedisjon må settes ut for å kaste ringen ned i Ildfjellet — det er den eneste måten å tilintetgjøre den på. Ekspedisjonen faller sammen med en krig som trollkongen Sauron fører for å få tak i ringen. —

Barnslig sludder tværet ut over altfor mange sider?

Så aldeles tvert imot. Boken er rivende spennende, den inneholder et mylder av skarpt oppfattede og gjengitte skikkelser, en romantisk kjærlighetshistorie, en underfundig satire, en handlingsmettet krigsroman, en storslagen sagaskildring, et bredt samfunnsbilde og en rekke lyriske, dramatiske og muntre vers. Det går an å lese den som en besettende eventyr- og handlingsroman. Det går også an å se den som en skarp samfunns satire fra siste krig og etterkrigstid, særlig med adresse til engelske forhold. Man kan sukke over romantikken i den, eller storkose seg med hobbitene på vertshuset, eller oppfatte den som en kristen allegorisk roman av veldig omfang. Tolkien, som var professor i gammelengelsk i Oxford tilhørte en liten krets muntre og lærde kristne akademikere som pleide å lese sine bøker høyt for hverandre — han sier

Reisegleder

Hallvard Rieber-Mohn hadde blitt pressemannt hvis han ikke hadde blitt katolsk prest. Skjønt, hadde det vært noen vits i det? Som pater har han reist atskillig mer enn de fleste journalister får anledning til — og han har kunnet skrive om sine reiser. Hans nye bok, REISEGLEDER, har undertittelen *streiftog i land og sinn* og forteller levende og opplagt om

reiser til Italia, Frankrike, England, Tyskland, Irland og Israel — en moderne og høyst aktuell rundreise. Det han forteller er ikke noen ren dokumentasjon, men i hvert nytt land og ved hver stopp må man bare lene seg godt tilbake i stolen og nyde å være i selskap med en velorientert og meget morsom pressemannt, unnskyld, pater.

R.

selv at «Krigen om ringen» bare er ren underholdning, men det kristne nedslaget i den er for massivt til at det kan oversees.

I USA og Storbritannia har Tolkien vært top of the pops i årevis, det er dannet studieselskaper og foreninger og tidsskrifter til studiet av «Ringen», og det er allerede kommet ut et helt bibliotek med analyser og kommentarer. Dette skal ikke skremme noen til å tro at dette er en bok bare for sprenglærde feinschmeckere — heller ikke skal man rygge tilbake fra den om man får høre at hippie-bevegelsen i USA har adoptert den. «Krigen om ringen» er ganske enkelt en av vår tids største romanverk, og dertil noe så enestående som en bok *alle* kan fortape seg i — om de da ikke er så støvtørt snusfornuftige og avstumpepede at de ikke har sans for eventyrenes virkelighet.

PER BANG.

UT Å REISE

**PLUSREISER —
den nye reisemåten
for individualister**

London - 1 uke Kr. 970.
Wien - 1 uke » 1.330.
Paris - 1 uke » 1.195.

**Europa-Weekend
f. eks.:**

London Kr. 870.
Paris » 950.
Wien » 1.375.
Berlin » 830.
København .. » 460.
Stockholm .. » 490.
Gøteborg .. » 380.

De oppnår maksimal grupperabatt med Plus Reiser. Det gjelder både flybilletter og gode hoteller i forskjellige prisklasser. Individualisten liker å velge det som passer best.

Kom innom eller ring
og snakk med oss

REISEBUREAU
Tordenskioldsgt. 6
Telefon: 42 59 20

Fra katolsk presse

■ Observatører i Praha regner med at de nye forhandlingene mellom Vatikanet og regjeringen i Tsjekkoslovakia vil bli langvarige og vanskelige. Et kommuniké som er sendt ut i Praha slår bare fast at det blir nye møter, men fastsetter ingen dato for konferansene. Den siste kontakten var for ti måneder siden, før drøftelsene i Helsinki.

Den første kontakt mellom Rom og Tsjekkoslovakia fant sted i 1967. Opp til 1973 kom myndighetene i Praha ikke med noen innrømmelser, men i det året godtok de at det var utnevnt fire nye biskoper. Idag mangler det biskoper i ni av landets tretten bispedømmer. Etter kardinal Berans død i -69 har det heller ikke vært noen primas eller erkebiskop i hovedstaden.

Det har dukket opp utallige vanskeligheter i diskusjonene mellom Kirken og Staten. Kommunistmyndighetene har forsøkt å splitte Kirken i landet ved å prøve å danne en skismatisk kirke ved hjelp av en gruppe prester som mer eller mindre har stått i forbindelse med kommunistpartiet. Helt siden 1950 var bevegelsen *Fredsprestene* en kjerne i regjeringens anstrengelser for å få kontroll over Kirken. I 1968, i den politiske vårløsningen den gangen, ble bevegelsen formelt oppløst, men den kom tilbake med et nytt navn *Pacem in Terris* straks klimaet ble hardere.

Det er vanskelig å skaffe nøyaktige tall over situasjonen.

Ifølge kilder i Vatikanet er 50 prosent av befolkningen katolikker, men myndighetene har offentliggjort data som opererer med langt lavere tall. Det er 4 860 prester i landet (med en gjennomsnittsalder på 46) og omkring 8 000 ordenssøstre som hovedsakelig arbeider på sykehus. Myndighetene fører nøye kontroll med seminarene, det er idag bare to teologiske fakulteter med i alt 360 elever. Prestenes lønner, som ikke er forandret siden 1949, er nøyaktig det halve av en gjennomsnittlig årslønn i landet.

■ Konflikten i Angola har ført til et sammenstøt i The Times' spalter mellom et konservativt parlamentsmedlem og en katolsk prest.

Striden begynte da pater Adrian Hastings skrev til avisen og i et innlegg talte for at man skulle la MPLA vinne en rask seier i Angola fordi det var det minste av to onder i krigen der nede.

Patrick Wall, parlamentsmedlem for Haltemprice og selv en kjent katolikk, kalte i et rasende svar pater Hastings brev for «en ny-marxistisk apologia for MPLA» og hevdet at paterens innlegg var gjennomhullet av unøyaktigheter.

Hastings legger skylden for opptrappingen av stridene i Angola på USA fordi «amerikanerne har gitt våpen for 10 mill. dollars til anti-MPLA-styrker.»

«MPA som i atten år kjempet for friheten mot portugiserne har i lang tid vært den viktigste nasjonalistbevegelsen i landet,» hevder Hastings. Bevegelsens posisjon ble truet i oktober ifjor da en militærkolonne ledet av hvite menn kjørte over den sydvest-afrikanske grensen og i rask rekkefølge erobret mange steder, sier han.

«Den tungt bevæpnede kolon-

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
			—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
			—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
			—
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
			—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
			—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
			—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
			—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
			—
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
			—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.:		18.00	10.00
			—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
			—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	—
			—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
			—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyeveien 17, tlf. 53 77 35 Eikeli kirke.		8.30	10.45
		19.00	—
			9.30
STAVÅNGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
			—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214 <i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		8.45	11.00
		19.00	—
		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
			—
LEVÅNGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
			—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
			—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
			—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604 <i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 783		19.30	11.00
		8.00	—
			—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487		8.15	10.30
			—
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	—
			—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
			—
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
			—
SELFORS: <i>Vår Frelses kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00
			—

nen ble uten tvil betalt utenfra. Den fikk direkte og full støtte fra Syd-Afrika, men det er lite sannsynlig at dr. Vorster ville våget denne intervensjonen uten hemmelig amerikansk støtte. Det ville vært helt i strid

med MPLA's karakter å godta hjelp fra Sovjet og Cuba under noen annen omstendighet.»

Pater Hastings mener at MPLA vil vinne i det lange løp, ikke fordi bevegelsen får russisk hjelp, men fordi den har

solid feste i landets befolkning og nyder tillit. «Jo fortere MPLA vinner, jo færre mennesker vil bli drept, og jo mindre chance er det for at russerne biter seg fast i Afrika.»

I sitt svar sier Patrick Wall at Hastings helt har oversett styrken i og betydningen av FNLA og UNITA, de to andre frigjøringsbevegelsene i Angola.

Samhørigheten i stammer er viktigere enn ideologi i Angola, hevder han. MPLA støttes bare av intellektuelle og av studenter.

En ny bog om troen — Den fælles kristne tro, kr. 113,—
 Catharina Broomé: Katolicismen, kyrkan, läran, missionen, kr. 64,—
 Dahlby: De Heliga Tecknens Hemlighet, kr. 76,50
 Dahlby: Symboler och tecken, kr. 14,75
 Der Grosse Wochentags Schott Teil I, kr. 111,50
 Der Grosse Sonntags Schott für die Lesejahr A-B-C, kr. 112,—

Noen plater fra Proprius, Stockholm: alle LP4, kr. 57,—
 Prop 7702: Bengt Hallberg: Gospel, Georg Riedel: Höga visan,
 Georg Riedel: Menuette à la Soul, Georg Riedel: När jag var en
 bondedräng, Leif Strand: Befriad.
 Prop 7705: Gammalsvensk Orgelmusik.
 Prop 7714/15: Torsten Nilsson: Septem Improvisationes pro
 organo.
 Prop 7730: Musik från Birgittas Kloster i Vadstena.
 Prop 1731: Svenska folkmelodier för flöjt, pipa, kör och harpor.
 Prop 7740: Alfred Janson: Nocturne Nov. 62, Per Nörgård: Libra.
 Prop 250402-012: Gotik Boëllmann, Bach och Dandrieu m. fl.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S
 Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 48
 Åpent kl. 9—16, lørdager kl. 9—14

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Oslo
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Arendal
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Bergen
Marias Minde		
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	}	Hønefoss
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Hønefoss
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Hønefoss
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tromsø
St. Olavs Kirke,		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
 Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi
Tlf. 13 056
FREDRIKSTAD

En frivillig fastedag?

«Går det an å stoppe jaget etter en høyere levestandard? Stasmyndighetene kan naturligvis ikke gjøre det — de plikter å sørge for det velgerne krever: En stadig større økonomisk vekst. Men vi kan — hver enkelt av oss — hvis vi bare innser nødvendigheten av å stoppe jaget etter den høyere levestandard, men heller senke den et par hakk, og høyne livsstandarden tilsvarende. Hvis mange nok forstår og vil, følger myndighetene velgernes krav og innretter samfunnsøkonomien derefter.

For oss katolikker har religionen aldri vært et privat gudsforhold. Vi er blitt opplært i å legge vekt på religionens samfunnsmessige side — vi er alle lemmer på Kristi legeme — vi kan ikke frelses alene, bare sammen med hele legemet — å elske Gud er å elske vår neste. Vi sier alltid «Vår Frelser», vi ber «Fader Vår» — gi oss i dag vårt daglige brød — frels oss fra det onde. Vi skulle ha alle forutsetninger for å forstå og slutte oss til «Fremtiden i våre hender» eller «Ny livsstil» — og la den kristne kjærlighet slå ut praktisk i større nøysomhet og vilje til broderlig deling.

I en årrekke har mange av oss

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstysforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

NYGARDSGT. 19

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

DRAMMEN

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tlf. 83 19 16 - 83 33 32

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

hatt en fredagsgave-bøsse og på sett og vis allerede forpliktet oss på en frivillig fredagsfaste for å ha noe å gi til trengende medmennesker. Caritas Norge har kunnet glede mange sultne barn med disse pengene og er takknemlig for det.

Men var det ikke en god idé om vi alle sammen bestemte oss for en frivillig fastedag i uken som symbol på vår vilje til å holde levestandarden i sjakk og øke vår kristne livsstan-

GUSTAV BØHM & SØN A/S

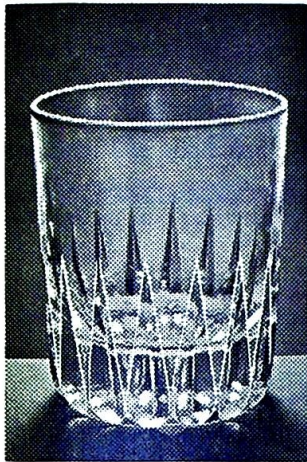
Bakeri og Konditori

Drammen

dard? Og hvorfor ikke fredagen — den dagen Kristus ga det største bevis på sin kjærlighet til menneskene og sin solidaritet med dem?»

(Klipp fra Caritas-Brev)

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TOYENGT. 2, Oslo

St.
Olav
60 kr.
året

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Neste
nummer
av
St. Olav
kommer
14. februar

**Thomas
Merton**

«Det finnes bare en virkelig flukt fra verden, og den består ikke i å løpe bort fra uro og stridigheter og vanskeligheter og lidelse, men i å flykte fra splittelse og det som skiller. Til fred og forening med andre mennesker i kjærligheten.

Hva er den «verden» som Kristus ikke ville be for? Om hvem han sa at hans disipler nok var i den, men ikke av den? Denne verden er det ufredens samfunn hvor mennesker lever med seg selv alene og derfor er i kamp, den ene mot den andre, en kamp som aldri tar slutt og som vil fortsette evig i helvete.

Den finnes der hvor alle kjemper for å få fatt på de utilstrekkelige goder. Hvor de prøver å få enerett på alle de ting som ikke alle kan dele.

Men hvis du forsøker å slippe vekk fra hele denne verden bare ved å forlate den og skjule deg i ensomheten, da vil du bare bringe verden med deg ut i ensomheten. Mens du på den annen side godt kan komme bort fra verden selv om du er nødt til å leve midt i den: hvis du lar Gud frigjøre deg av din selvgodhet og hvis du lever bare for kjærligheten:

For den sanne flukt fra verden er en flukt fra selvgodhet og selvtilstrekkelighet. For det menneske som lukker seg inne med sin selvishet blir det slik at det onde i ham enten besetter ham som en djevel eller driver ham til vanvidd.

Derfor er det farlig å gå inn i ensomheten bare fordi du tilfeldigvis liker å være alene.»

THOMAS MERTON
(Samlingen »Seeds of
Contemplation.)

**ST. OLAV'S
REDAKSJON**

TLF. 20 72 26 - 28 95 18

FILM

«ROLLERBALL»

«Rollerball» er en film som presenterer et tenkt fremtidig samfunn og et problem, men som hverken kommenterer samfunnet eller løser problemet. Vi kommer inn i en verden som styres helt av korporasjoner, hvor alle mennesker får det de trenger, hvor det tilsynelatende ikke eksisterer politisk terror, men hvor det til gjengjeld forutsettes total lydighet mot Førerne. Krig er avskaffet — til gjengjeld kan man avreagere sine voldsinstinkter ved å se rollerballkamper. De utkjempes mellom moderne gladiatorer som pr. motorsykler og rulleskøyter, og utstyrt med pansrede slåsshansker kjemper om en stålkule. Alle knep er tillatt — det eneste som ikke er tillatt er at en enkelt spiller blir så populær og berømt at han utsettes for førerdyrkelse, og slik går det med Jonathan E., spilt av James Caan. Når folkemengden skriker seg hes på'n Jonathan får han beskjed om å trekke seg fra laget. Det nekter han, og filmen — og den siste finalen — ender med at Jonathan nedlegger omtrent alle andre på banen. Mellom restene av lagskamerater og motspillere går han æresrunden.

Vi skal ikke undervurdere faren ved overdreven sportsidioti, heller

ikke ved det element av død og katastrofe som blir mer og mer påtagelig i visse sportsgrener, heller ikke ved utsiktene til et fremtidig slavesamfunn — men de tanker og forestillinger filmen vekker er aktuelle på et annet plan: De «store» filmene i dag kretser mer og mer nærsynt om vold og undergang. En film som «Haikjeften» ligger i startgropen i Norge — den handler om en menneskeetende hai som slafser i seg badegjester utenfor en amerikansk strand, og produsenten har etter sigende hatt «hjelp» av en rekke psykologer som har satt all sin viten inn på å gjøre resultatet så nifst som mulig. En film om et jordskjelv går sin støyende gang i mange land nå, en film om en brann i verdens høyeste skyskraper er alt blitt en suksess. Med Hollywoods fromme sans for bibelske temaer er det bare et spørsmål om tid når vi får filmatiseringen av Dommedag.

Anmelderen har den tiltro til kyniske spekulanter at de kan beregne sitt publikum. Undergangsfilmene trekker folk, blodsport og porno og katastrofer har et publikum. Den lille sikkerhetstrøsten at det «bare» er en film, som var god å ty til når man som gutt så Frankensteinfilmer og annen uhyggelighet, svikter overfor de helt sjokkerende inntrykkene. I USA har det vært vist sadistiske pornofilmer hvor offeret ikke ble drept på lissom, men i full virkelighet — politiet efterforsker en slik film nå. «Rollerball» er ikke i den klassen, men tendensen er skremmende. Det

spørsmålet den reiser gjelder ikke fremtidssamfunnets karakter, men nåtidspublikums reaksjon: LIKER vi å se på at folk blir slått til kjøttdeig, at de blir spist av haier, at de faller brennende ned fra 50. etasje, at storbyer raser sammen? Er vi innerst inne litt hemmelig utålmodige: kommer ikke denne dommedagen snart da? Og får vi se den på farge-TV?

PER BANG.

Februar

Den 2.

Kyndelsmesse

Den 11.

Vår Frue
av Lourdes

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 60 pr. år.
Kr. 30 ½ år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 70.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.